

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев: 664/05
Бања Лука, 11.5.2007. год.

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као председника вијећа, Драгослава Лукића, Стевана Савића, Биљане Томић и Горјане Попадић као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Ж. Д. сина Т., Д. Ж., , кога заступа пуномоћник М. З., адвокат, Б., против туженог М. К. сина М., Д. Ж., кога заступа пуномоћник Ж. Б., адвокат, Ш., ради предаје некретнина и по противтужби туженог против тужиоца, ради утврђења права на посјед некретнина, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Д. број Гж-580/02 од 15.11.2002. године, на сједници одржаној дана 11.5.2007 године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у М. број П-253/2001-Ш од 17.6.2002. године одбијен је тужилац Ж. Д. син Т. с тужбеним захтјевом да му тужени М. К. син М. преда у посјед и слободно располагање дио к.ч. бр. 447 из п.л. број 637 к.о. Д. Ж. у површини од 255 м² према скици вјештака Д. И. од 17.6.2002. године. Усвојен је захтјев противтужбе туженог, тако што је утврђено да је тужени посједник дијела парцеле број 447 из п.л. број 637 к.о. Д.Ж. у површини од 255 м², омеђеног детаљним тачкама 1,2,3 и 4, а према скици број 1. вјештака Д. И., геодетског инжењера од 10. маја 2002. године која чини саставни дио пресуде, а тужилац обавезан да трпи да се тај дио парцеле отцијепи на основу пресуде од парцеле 447 к.о. Д.Ж. и упише као посјед М. К. сина М. из Д. Ж.. Тужилац је обавезан да туженом накнади парничне трошкове у износу од 1.122,50 КМ у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Д. број Гж-580/02 од 15.11.2002. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац је изјавио ревизију против другостепене пресуде због погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се та пресуда преиначи тако што би тужбени захтјев био у цјелини усвојен, или да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Тужени је у одговору на ревизију предложио да се ревизија тужиоца одбаци као недозвољена или одбије као неоснована.

Републичко тужилаштво се није изјаснило о ревизији у смислу члана 390. став 3. Закона о парничном поступку који је био на снази у вријеме доношења првостепене пресуде („Службени лист СФРЈ“, број 4/77 до 35/91 и „Службени гласник Републике Српске, број 17/93 до 32/94- у даљем тексту: ранији ЗПП), у вези са члановима 456. став 1. и 461. Закона о парничном поступку који је сада на снази („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03, 85/03 и 74/05, у даљем тексту: важећи ЗПП).

Међу странкама је спорна површина земљишта од 255 м², представљена жутом бојом и преломним тачкама 1,2,3 и 4. на скици број 1. геодетског вјештака Д. И., инжењера геодезије, од 10.5.2002. године, која је, према утврђеном чињеничном стању, саставни дио парцеле к.ч. број 447. по новом, односно парцеле к.ч. бр.190/1 по старом премјеру у к.о. Ж. Д.. Парцела к.ч. број 447 има површину од укупно 768 м² и уписана је у п.л. број 637 к.о. Ж. Д. у корист тужиоца као посједника, с дијелом посједа од 1/1. Парцела 190/1 у укупној површини од 1.456 м² уписана је з.к. ул. број 14 к.о. Ж. Д. као сувласништво туженог са 11/30 дијела, његове супруге Р.К., такође са 11/30 дијела и још пет сувласника, међу којима нема тужиоца. Даље је утврђено да је 28. јуна 1983. године тужени дао изјаву пред поткомисијом за утврђивање фактичког стања Општинске комисије за комасацију, О., према којој је парцелу к.ч. број 447 у к.о. Ж.Д., по новом премјеру, поклонио тужиоцу. Саслушањем свједока, а поред осталих и тужиоцеве мајке Ј.Д., која је том приликом и заступала тужиоца, првостепени суд је закључио да намјера туженог о поклону није вјеродостојно унесена у записник. Он, наиме, није желио да тужиоцу поклони цијелу парцелу к.ч. број 447, него само њен дио, који у овом парничном поступку није споран и који држи тужилац. Спорни дио парцеле тужени је задржао и даље и на њему изградио септичку јаму и убирало плодове од шљива. Повремене посједовне акте на том дијелу вршио је и тужилац, у виду одлагања грађевинског материјала приликом градње објекта. Туженом је помагао да сакупи шљиве. Све те радње нису, међутим, трајног карактера и по оцјени првостепеног суда „говоре о... некаквом спорадичном посједу“. Изјава о поклону је у суштини правни посао. Право својине на основу правног посла стиче се уписом у јавну књигу у смислу члана 33. Закона о основним својинскоправним односима („Службени лист СФРЈ“, број 6/80 и 36/90 и „Службени гласник Републике Српске“, број 38/93, у даљем тексту: ЗОСПО). У овом случају правни посао (изјава туженог о поклону и изјава о прихватању поклона) није уписан у јавну књигу, тако да није ни дошло до преноса права својине на спорно земљиште у корист тужиоца.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је нашао да тужилац нема правни основ којим би од туженог тражио предају спорног земљишта, па је његов тужбени захтјев одбио као неоснован. Захтјеву противтужбе удовољено је позивом на члан 12. Закона о премјеру и катастру земљишта („Службени гласник Републике Српске“, број 19/96 и 15/00).

Чињенична утврђења и правна схватања првостепеног суда прихватио је и другостепени суд.

Тужени је у одговору на ревизију поред осталог навео да „ревизија у овој правној ствари, а због означене вриједности спора (1.000,00 КМ) није дозвољена“.

Чланом 456. став 1. важећег ЗПП прописано је: „Ако је прије ступања на снагу овог закона донијета првостепена одлука којом се поступак пред првостепеним судом завршава, даљи поступак спровешће се по досадашњим прописима“. Под „досадашњим прописима“ подразумијевају се одредбе ранијег ЗПП (члан 459. важећег ЗПП). Важећи ЗПП ступио је на снагу 1. августа 2003. године (члан 461.).

Првостепена пресуда у овом спору донесена је 17.6.2002. године (дакле, прије 1. августа 2003. године!), па се у смислу наведених прописа даљи поступак спроводи по „досадашњим прописима“ (дакле по ранијем, а не по важећем ЗПП) чиме се искључује могућност примјене члана 237. став 2. у вези са ставом 3. важећег ЗПП.

Чланом 382. став 2. ранијег ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима у којима се тужбени захтјев односи на потраживање у новцу, на предају ствари или извршење неке друге чинидбе, ако вриједност предмета спора не прелази 800 нових динара (сада се узима да је противувриједност тог износа 800 КМ). Како у овој парници вриједност спора прелази износ од 800 КМ, ревизија је дозвољена.

Ревизија, међутим, није основана.

Схватања нижестепених судова су правилна.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да тужени има јачи правни основ на спорно земљиште, у смислу члана 41. ЗОСПО, од тужиоца. Тужилац се додуше води као посједник тог земљишта, али се посјед, као фактичко стање, може стећи и без правног основа. Насупрот томе, тужени је уписан као земљишно-књижни сувласник парцеле, па му, с обзиром на то својство, припада право на заштиту права својине на цијелу ствар у односу на трећа лица (члан 43. ЗОСПО). Најзад, првостепени суд је утврдио да тужени није изјавом од 28. јуна 1983. године пред поткомисијом за утврђивање фактичког стања Општинске комисије за комасацију, О., поклонио тужиоцу спорни, него само неспорни дио парцеле број 447. по новом, односно парцеле 190/1 по старом премјеру у к.о. Ж.Д.. Посједовне радње које је тужилац повремено предузимао на некретнинама на које у овом спору полаже право, ирелевантне су са становишта стицања права својине. Из тих разлога тужбени захтјев тужиоца је и по оцјени овог суда неоснован.

Тврдње ревидента како је „несумњиво – у току поступка утврђено да је тужилац цијелу спорну парцелу користио за своје потребе, да му је исту тужени у поступку комасације даровао на јасан, недвосмислен и несумњив начин“, у супротности су са утврђеним чињеничним стањем.

Тачно је да се право својине поред осталог може стећи одређеним правним послом и одговарајућом одлуком државног органа, како се тврди у

ревизији. Из утврђеног чињеничног стања не произилази међутим да је „правним послом и изјавом датом у току поступка комасације, тужени пренио на тужиоца ... право својине на цијелој спорној парцели“, односно да су то „добрим дијелом својим исказима потврдили и саслушани свјedoци“. Анализом и оцјеном проведених доказа првостепени суд је дошао до сасвим друкчијег чињеничног стања, о чему је већ било ријечи.

Тужилац на описани начин побија пресуде нижестепених судова због погрешно, односно непотпуно утврђеног чињеничног стања, што је у поступку по ревизији искључено (члан 385. став 3. ранијег ЗПП).

Нижестепене пресуде немају, према томе, недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Досљедно томе, тужиочева ревизија је одбијена као неоснована (члан 393. у вези са чланом 386. ранијег ЗПП у вези са члановима 456. став 1. и 461. важећег ЗПП).

Предсједник вијећа
Петар Бајић